

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเล่านิทาน
หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การเล่านิทาน)
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

นิทาน เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด แต่ละชนชาติต่างมีนิทานเป็นสมบัติของชาติของตน นิทานส่วนใหญ่เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นกลวิธีการปลูกฝังความรู้สึกนึกคิด และแนวปฏิบัติที่สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งมายาวนานนับพันปี ทุกชาติทุกภาษาต่างมีนิทานประจำชาติหรือท้องถิ่นของคน นิทานที่ได้รับความนิยมและเผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีหลายประเภท เช่น นิทานอีสป นิทานเวตาล นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน ฯลฯ

การถ่ายทอดนิทานแต่เดิมมาใช้การเล่า การเล่าประกอบภาพ หรือการแสดงต่อมาเมื่อเทคโนโลยีในการสื่อสารที่ความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น นิทานก็ได้แพร่หลายในรูปของสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซีดี ฯลฯ สิ่งที่ได้รับจากการฟังนิทาน คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความรู้ แนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือป้องกันปัญหาในชีวิตประจำวัน นิทานจึงเป็นวรรณกรรมอันควรค่าต่อการศึกษาและสร้างสรรค์

หลักการเล่านิทาน

ผู้เล่านิทานจะต้องมีศิลปะในการเล่าเรื่อง จึงจะสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ฟัง เพราะคุณค่าของการฟังนิทานนอกจากความบันเทิงแล้ว ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่มีคุณค่าแก่ผู้ฟัง เช่น คติธรรม ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผู้เล่านิทานควรมี **หลักการเล่า** ดังนี้

๑. ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่จะเล่า
๒. เลือกใช้คำง่าย ๆ ในการสื่อสาร
๓. หากเนื้อเรื่องมีตัวละครคุยกัน ผู้เล่าควรใช้บทสนทนาในการเล่า
๔. ควรมีวิธีการเริ่มต้นให้ดี เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้ฟัง

การเล่านิทาน มีขั้นตอน ดังนี้

๑. บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หรือที่มาของนิทาน
๒. เล่าเรื่องอย่างมีชีวิตชีวาใช้น้ำเสียงสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง/อารมณ์ของเรื่องราว
เล่าไม่วกวน
๓. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทบทวนความเข้าใจของเนื้อเรื่อง
๔. สรุปความคิดรวบยอด/สาระสำคัญของเรื่อง
๕. เสนอข้อปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน